

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/19/2013
Identifikačné číslo spisu:	6711213864
Dátum vydania rozhodnutia:	26.05.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Eva Sakálová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:6711213864.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu RNDr. Q., bývajúceho vo G., zastúpeného JUDr. Róbertom Madejom, PhD., advokátom v Bratislave, Mýtna č. 42, proti žalovanému Gymnáziu Ľudovíta Štúra, Zvolen, Hronská č. 1467/3, zastúpenému JUDr. Renátou Matejovou, advokátkou, so sídlom v Banskej Bystrici, Čs. armády č. 25, o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru a náhradu mzdy, vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 9 Cpr 1/2011, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 16. júla 2012 sp. zn. 13 CoPr 6/2012, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Zvolen rozsudkom z 15. marca 2012 č.k. 9 Cpr 1/2011-220 v spojení s opravným uznesením z 25. apríla 2012 č.k. 9 Cpr 1/2011-231 určil, že výpoveď žalovaného daná žalobcovi 20. apríla 2011 je neplatná. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 4 328,46 Eur titulom náhrady mzdy za obdobie od 1. augusta 2011 do 31. januára 2012 spolu s úrokom z omeškania 9,5% ročne zo sumy 721,41 Eur od 1. októbra 2011 do zaplatenia, spolu s úrokom z omeškania 9,5% ročne zo sumy 721,41 Eur od 1. novembra 2011 do zaplatenia, spolu s úrokom z omeškania 9,25% ročne zo sumy 721,41 Eur od 1. decembra 2011 do zaplatenia, spolu s úrokom z omeškania 9% ročne zo sumy 721,41 Eur od 1. januára 2012 do zaplatenia, spolu s úrokom z omeškania 9% ročne zo sumy 721,41 Eur od 1. februára 2012 do zaplatenia a trovy konania 2 394,38 Eur na účet právneho zástupcu žalobcu, všetko do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku súd žalobu zamietol a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok 359,20 Eur na účet súdu prvého stupňa do 3 dní. Právne svoje rozhodnutie zdôvodnil citáciou § 61 ods. 1, 2, § 62 ods. 1, 2, § 63 ods. 1 písm. b/, § 38 ods. 1, 4, § 76, § 77 a § 79 ods. 1 Zákonníka práce a vykonaným dokazovaním, na základe ktorého mal preukázané, že žalovaný dal 20. apríla 2011 žalobcovi výpoveď pre nadbytočnosť zamestnanca z dôvodu zrušenia pracovného miesta podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce. Súd považoval túto výpoveď za neplatnú, z dôvodu jej nedoručenia žalobcovi, keď podľa názoru súdu prvého stupňa z ustáleného skutkového stavu nebolo

možné uzavrieť, že žalobca odmietol výpoveď prevziať. Nárok žalobcu na náhradu mzdy súd prvého stupňa priznal v súlade s § 79 ods. 1 Zákonníka práce. O úrokoch z omeškania rozhodol podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. a o trovách konania v zmysle § 142 ods. 3 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie žalovaného uznesením zo 16. júla 2012 sp. zn. 13 CoPr 6/2012 rozsudok súdu prvého stupňa z 15. marca 2012 č.k. 9 Cpr 1/2011-220 a opravné uznesenie z 25. apríla 2012 č.k. 9 Cpr 1/2011-231 podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vyčítal súdu prvého stupňa, že si napriek tomu, že výpovede svedkov (zamestnanci žalovaného) považoval za zainteresovaných sa vôbec nezaoberal ich tvrdeniami svedčiacimi v prospech žalovaného. Uviedol, že zainteresovanosť svedkov nie je dôkazom o tom, že by podávali krivú výpoveď. Mal za to, že pokiaľ sa nepreukáže opak, treba vychádzať z toho, že svedecké výpovede sú pravdivé. Poukázal na to, že súd prvého stupňa v odôvodnení nekonkretizuje, že tá ktorá časť tej ktorej svedeckej výpovede je nepravdivá, ale rôzne časti svedeckých výpovedí považuje v kontexte za rozporné. Takto potom súd prvého stupňa dospel k záveru, že 20. apríla 2011 žalovaný žalobcovi výpoveď vlastne nedoručoval, resp. odmietol ju doručiť. Vyčítal súdu prvého stupňa, že sa nezaoberal ďalšími dôkazmi potrebnými pre náležité posúdenie predmetnej veci (záznam v registratúrnom denníku žalovaného, zápisnica o doručovaní výpovede žalobcovi spísanej 20. apríla 2011). Odvolací súd vyčítal súdu prvého stupňa, že neskúmal, či k skončeniu pracovného pomeru nemohlo dôjsť následne, to však by prichádzalo do úvahy iba v prípade ak by sa bez pochyb preukázalo, že výpoveď nemožno považovať za doručенú 20. apríla 2011. Odvolací súd z oznámenia právneho zástupcu z 2. mája 2011, žiadajúceho žalovaného o doručovanie písomností patriacich žalobcovi vyvodil záver, že právnomu zástupcovi žalobcu bola výpoveď žalovaného doručená 31. mája 2011. Mal za to, že nie je rozhodné, že v sprievodnom liste je uvedená výpoveď ako príloha č. 1 kópia, pretože z textu tejto „kópie“ je zrejmé, že ide o výpoveď zamestnávateľa pre nadbytočnosť zamestnanca. Účinky právnej skutočnosti nastávajú aj keď účastníci túto nepomenujú správne.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, ktorý ho navrhol zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 237 písm. f/ O.s.p. a dôvodnosť dovolania z § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. Podľa názoru dovolateľa odňatie možnosti konať pred súdom spočívalo v tom, že odvolací súd žalobcovi odňal dôležité procesné práva tým, že zrušil prvostupňové rozhodnutie bez toho, aby bol daný niektorý z taxatívnych dôvodov uvedených v § 221 ods. 1 O.s.p. V zmysle svojho odôvodnenia zrušil prvostupňové rozhodnutie podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p., pričom nebola naplnená ani jedna z troch podmienok, ktoré musia byť všetky tri splnené kumulatívne, zaoberal sa vecou nad rámec a rozsah odvolania, pričom podľa § 212 ods. 1 O.s.p. je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, čo má za následok okrem iného aj inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. I napriek tomu, že odvolací súd dospel k rozdielnym skutkovým zisteniam než súd prvého stupňa dokazovanie podľa § 213 O.s.p. neopakoval ani nedoplnil a neumožnil mu tak realizáciu jeho procesných práv. Mal za to, že odvolací súd nesprávne právne posúdil možnosti pre zrušenie rozsudku súdu prvého stupňa, čím porušil procesné povinnosti a podmienky v zmysle § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p., § 212 ods. 1 O.s.p. a § 213 O.s.p., nesprávne právne posúdil právne následky nedoručenia výpovede s ohľadom na zistený skutkový stav. Zároveň vyčítal odvolaciemu súdu, že nesprávne právne posúdil právny úkon žalovaného - oboznámenie právneho zástupcu s obsahom výpovede z 20. apríla 2011 ako novú výpoveď, keď takéto posúdenie je v priamom rozpore s § 34 a § 35 Občianskeho zákonníka. Zdôraznil, že podľa ustálenej judikatúry je prípustný dovolací dôvod podľa § 237 písm. f/ O.s.p., pokiaľ konanie pred odvolacím súdom malo také vady, že táto skutočnosť mala za následok odňatie práva účastníka konania právne i skutkovo argumentovať vo vzťahu k rozhodovanej veci, a to najmä s poukazom na to, že súd prvého stupňa je v prípade zrušenia jeho rozhodnutia viazaný názorom odvolacieho súdu. Dovolateľ považoval napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu za arbitrárne, vychádzajúce z nesprávnych záverov a z rozsiahleho porušenia procesných práv účastníka konania, v dôsledku čoho bolo priamo porušené právo žalobcu na súdnu ochranu, ako aj zásady spravodlivého procesu.

Žalovaný navrhol dovolanie žalobcu ako neprípustné odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243 ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu. Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je prípustné, ak odvolací súd a/ zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ rozhodol vo veci postúpenia návrhu Súdnu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska. Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovoláním napadnuté uznesenie nevykazuje znaky žiadneho z týchto rozhodnutí, prípustnosť dovolania preto z uvedených ustanovení nemožno vyvodiť.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.), dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno dovoláním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. vylúčené. Dovolací súd nezistil existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v § 237 O.s.p. Nezistil ani podmienky prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., na ktoré poukazoval dovolateľ.

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle vyššie citovaného ustanovenia je vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odňala možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva, ktoré sú mu priznané za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Podľa názoru dovolacieho súdu v posudzovanej veci konanie pred odvolacím súdom takouto vadou nie je postihnuté.

Podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. súd rozhodnutie zruší, len ak súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil, tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav veci.

Je nesporné, že zrušujúce rozhodnutie sa v danom prípade opiera o citované ustanovenie. Takto označené ustanovenie uvádza dôvody, pre ktoré sa musí zrušiť rozhodnutie súdu prvého stupňa a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Predpokladom jeho naplnenia sú nedostatky konania pred súdom prvého stupňa, pokiaľ ide o právne posúdenie veci a v tejto súvislosti i nedostatočné zistenie skutkového stavu veci. Právna teória a súdna prax sa zhodli na tom, že nesprávnym právnym

posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Odvolací súd súdu prvého stupňa vyčítal, že vec neposudzoval zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré prichádzajú v prejednávanej veci do úvahy, a to najmä v súvislosti s otázkou, či preukázateľne nastali účinky doručenia výpovede z pracovného pomeru.

V nadväznosti na uvedené odvolací súd vysvetlil svoje výhrady voči hodnoteniu výpovedí svedkov (vypočutých v rámci prvostupňového konania) súdom prvého stupňa a tiež poukázal na absenciu skutkových zistení viažucich sa k základnej otázke, t.j., či tvrdený dôvod neplatnosti výpovede (ne)obstoí.

Dovolací súd dospel k záveru, že uznesenie odvolacieho súdu spĺňa požadované kritéria pre odôvodňovanie zrušujúceho rozhodnutia opierajúce sa o zákonný dôvod § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. tak z formálneho ako aj z obsahového hľadiska a preto ho nemožno považovať za zjavne arbitrárne (svojvoľné) nezlučiteľné s požiadavkami vyplývajúcimi zo základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie.

Nemožno súhlasiť s názorom dovolateľa, že zo strany odvolacieho súdu došlo k porušeniu § 212 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého je odvolací súd rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný. Odvolací súd nevyslovil záväzný právny názor, že k skončeniu pracovného pomeru došlo následne. Vytýkal súdu len, že sa takouto možnosťou nezaoberal, keď zdôraznil, že uvedené bude prichádzať do úvahy len za predpokladu, ak sa bez pochyb preukáže, že výpoveď nemožno považovať za doručeníu 20. apríla 2011.

Je nepochybné, že podľa § 213 ods. 1 O.s.p. je odvolací súd skutkovými závermi súdu prvého stupňa viazaný. Ak má odvolací súd za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám (§ 213 ods. 3 O.s.p.). V prejednávanej veci však vyššie uvedená procesná situácia nenastala, keďže odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p., z dôvodov ako bolo uvedené vyššie, zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil pre nesprávne právne závery a nedostatok skutkových zistení, preto potom nepatrične vyznieva záverečná časť dôvodov jeho rozhodnutia (posledný odsek) o možnom doručovaní výpovede žalovaným a odmietnutia žalobcom ju prevziať. Podľa názoru dovolacieho súdu, z celkového kontextu dôvodov rozhodnutia odvolacieho súdu a vetného spojenia „skôr možno dôjsť k záveru“ však vyplýva, že otázka (ne)doručenia výpovede žalobcovi má byť predmetom dokazovania v ďalšom konaní.

Odvolací súd z oznámenia právneho zástupcu žalobcu z 2. mája 2011, žiadajúceho žalovaného o doručovanie písomností patriacich žalobcovi vyvodil, na rozdiel od súdu prvého stupňa, že právnomu zástupcovi žalobcu bola výpoveď z pracovného pomeru daná žalovaným doručená 31. mája 2011. Je nepochybné, že tento postup odvolacieho súdu nebol správny, pokiaľ dokazovanie nevykonal na pojednávaní (§ 214 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) bez toho, aby mali účastníci možnosť sa k tomuto dôkazu vyjadriť. Nemožno však bez ďalšieho konštatovať odňatie možnosti konať pred súdom s následkom prípustnosti a zároveň dôvodnosti podaného dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Účelom uvedeného ustanovenia je totiž umožniť účastníkovi konania, aby po zrušení dovolaním napadnutého rozhodnutia mohol v plnom rozsahu realizovať svoje procesné práva, ktoré mu boli v predchádzajúcom konaní v dôsledku nesprávneho postupu odňaté. Ak je však dovolaním napadnuté zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu o zrušení rozsudku súdu prvého stupňa a vrátení veci tomuto súdu na ďalšie konanie, je tento účel naplnený už samotnou povahou tohto rozhodnutia, ktorým sa účastníkovi otvára možnosť v pokračujúcom konaní pred súdom prvého stupňa uplatniť všetky svoje procesné práva. Navyše (i napriek nesprávnemu postupu odvolacieho súdu) sú v danej veci iné dôvody pre zrušenie

prvostupňového rozhodnutia a preto by bolo v rozpore so zásadou rýchlosti a efektivity súdneho konania, aby dovolací súd zrušil zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu a vrátil vec do štádia odvolacieho konania, v ktorom by odvolací súd opätovne rozhodol rovnako (t.j. zrušil by rozhodnutie súdu prvého stupňa a vec by mu vrátil na ďalšie konanie). V takomto prípade by zrušenie rozhodnutia odvolacieho súdu dovolacím súdom bolo neprípustne formalistické. Ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. treba preto vykladať tak, že zakladá prípustnosť a tým aj dôvodnosť dovolania proti zrušujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu o zrušení rozsudku súdu prvého stupňa a vrátení veci tomuto súdu na ďalšie konanie vtedy, keď nebyť nesprávneho postupu odvolacieho súdu by bolo možné očakávať jeho meritórne (konečné) rozhodnutie vo veci. V prejednávanej veci, vzhľadom na dôvody, pre ktoré bolo rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušené a vec tomuto súdu vrátená na ďalšie konanie, podmienky pre meritórne rozhodnutie odvolacím súdom neboli splnené.

Na základe uvedených skutočností dovolací súd dospel k záveru, že pri prejednávaní veci odvolací súd nepochybil, jeho rozhodnutie ani jeho konanie, ktoré vydaniu rozhodnutia predchádzalo, nevykazuje také procesné pochybenia, ktoré by boli spôsobilé založiť vadu podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Možno preto uzavrieť, že postupom odvolacieho súdu dovolateľovi nebola odňatá možnosť konať pred súdom. Zrušením rozhodnutia súdu prvého stupňa a vrátením mu veci na ďalšie konanie sa vracia vec do štádia súdneho konania v prvom stupni, čím sa dovolateľovi otvára možnosť v pokračujúcom konaní (pred súdom prvého stupňa) uplatniť všetky svoje procesné práva.

K uplatneným dovolacím dôvodom dovolateľa, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p.) dovolací súd poznamenáva, že Občiansky súdny poriadok ich považuje za prípustné dovolacie dôvody, ktoré možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné, avšak samotná iná procesná vada, ani samotné nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladajú. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý možno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Keďže v danom prípade dovolanie nie je podľa § 239 O.s.p. prípustné, nebola preukázaná existencia dovolateľom namietanej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. a neboli zistené (ani tvrdené) iné vady uvedené v § 237 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

V dovolacom konaní procesne úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý v tomto konaní úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky nepriznal úspešnému žalovanému náhradu trov odvolacieho konania, lebo tieto v lehote stanovenej zákonom nevyčísľil (§ 151 ods. 1, 2 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.